

Feminismens klassiker

IH 5211 7,5 hp

Eng. Feminist classics in History of Ideas, 7,5 hp

Masterkurs på avancerad nivå i idéhistoria, Stockholms universitet ht 2019

Kursansvarig lärare *Elisabeth Mansén* Elisabeth.Mansen@idehist.su.se

(Detalj ur porträtt av Mary Wollstonecraft.)

Välkommen till Feminismens klassiker!

Kursen ger en idéhistorisk grund till studiet av feminism i historia och samtid.

Särskild uppmärksamhet riktas mot hur feministiska perspektiv presenteras i universitetsundervisning och dagens media.

Kursen rymmer både klassiker och ny forskning samt ger tillfälle till personlig fördjupning.

em 2019-08-27

UNDERVISNING

Kursen omfattar fem undervisningstillfällen – där det sista är ett redovisningsseminarium.

Kom väl förberedd, läs texterna med eftertanke och bidra med aktiv närvaro.

1. Feminismen och dess klassiker ur historiskt perspektiv. **Introduktion.**

Onsdag 4 sept 2019 kl. 10–12 i sal 508.

Introduktionen ger en översiktlig bild av kursens uppläggning samt synen på feminism ur ett historiskt perspektiv. Det finns många uppfattningar om vad feminism är och vi diskuterar olika definitioner och deras konsekvenser. Kursens olika inriktningar presenteras som förberedelse för val och skriftlig uppgift.

UPPGIFT TILL DAGENS SEMINARIUM:

- a. Sök i uppslagsverk och ordböcker och välj en definition av feminism som du tycker är rimlig.
Motivera ditt val.
- b. Vilka erfarenheter har du, vad kan du bidra med och vad vill just du ha ut av kursen?

SÄND DINA SVAR PÅ MAX 3.000 TKN TILL ELISABETH PER MAIL SENAST 24 TIMMAR FÖRE SEMINARIET.

2. Vad är intressant idag? Om nutidens bild av feminismen och dess klassiker.

Ondag 12 sept 2019 kl. 10–12 i sal 508.

Vad betyder feminismen och dess klassiker idag? På seminariet diskuterar vi vilken funktion de fyller i forskningen, på universitetet, i samhället, i media och för individen. Välj även enskild studieuppgift till examinationsportföljen.

UPPGIFT TILL DAGENS SEMINARIUM:

- a. Vilken bild av feminismens och klassikernas betydelse ger Lena Gemzöe, *Feminism*, Nina Lykke, "Intersektionalitet – ett användbart begrepp för genusforskningen", Chandra Talpade Mohanty, *Feminism utan gränser* och inledningarna till de böcker som står som gemensam litteratur.
- b. Håll utkik på vad som sägs i press och media. Välj ett exempel och motivera ditt val.
- c. Ta med en bild som säger något om feminismen (eller dess klassiker) idag.
- d. Välj en extra bok att läsa och presentera på seminarium 5 – och välj enskild studieuppgift till examinationsportföljen. (Litteraturlista med förslag nedan.)

SÄND DINA SVAR PÅ MAX 3.000 TKN TILL ELISABETH PER MAIL SENAST 24 TIMMAR FÖRE SEMINARIET.

3. Tradition och historia. Kanon eller motkanon, både-och eller ingendera?

Ondag 18 sept 2018 kl. 10–12 i sal 508.

Feminismens klassiker – utgör de en radikal utmaning av dagens traditionella föreställningar, en ersättning utifrån andra värderingar, ett alternativ som man kan förhålla sig fritt till, en nödvändig eller tillfällig komplettering med fler kvinnliga bidrag – alltihop eller något annat? Vilka personer räknas och vilka utesluts? Till dagens seminarium läser vi några bidrag och fortsätter diskussionen.

UPPGIFT TILL DAGENS SEMINARIUM:

- a. Läs Christine de Pisan, *Kvinnostaden* eller Virginia Woolf, *Ett eget rum* och se vilka personer som är representerade där, respektive i *Kvinnopolitiska nyckeltexter* och *Från Sapfo till cyborg*. Ge synpunkter på urvalet och fundera över möjliga och lämpliga urvalsprinciper. Är någon överflödig eller utesluten? Var beredd att argumentera för din ståndpunkt.
- b. Läs Fredrika Bremer, *Hertha* eller Charlotte Perkins Gilman, *Den gula tapeten* och fundera över intellektuella och skrivande kvinnors villkor i historien respektive den skönlitterära framställningen av dem. Välj ett intressant citat ur den bok du läst och var beredd att presentera det på seminariet.

SÄND DITT SVAR OCH DITT CITAT (MAX 3.000 TKN) TILL ELISABETH PER MAIL SENAST 24 TIMMAR FÖRE SEMINARIET.

4. Analyserade klassiker.

Ondag 25 sept 2018 kl. 10–12 i Institutionens bibliotek, sal 300.

På dagens seminarium analyserar vi några av feminismens klassiker.

UPPGIFT TILL DAGENS SEMINARIUM:

- a. Läs om Mary Wollstonecraft och John Stuart Mill i *Från Sapfo till cyborg* s. 81–107 samt i uppslagsverk, i kurslitteraturen och på nätet. Vilka likheter och skillnader finner du?
- b. Läs (eller läs om) Mary Wollstonecraft, *Till försvar för kvinnans rättigheter* och John Stuart Mill, *Förtrycket av kvinnorna* och välj ut någon fråga för diskussion på seminariet.
- c. Välj ett intressant citat ur vardera Wollstonecrafts och Mills skrifter och motivera ditt val.

SÄND DITT SVAR OCH DIN FRÅGA (MAX 3.000 TKN) TILL ELISABETH PER MAIL SENAST 24 TIMMAR FÖRE SEMINARIET.

5. Onsdag 2 oktober 2018 kl. 10–12 i sal 508.

På dagens seminarium presenterar var och en den extra bok som valdes på seminarium 2. Planera din presentation så att den tar exakt 7 minuter – vilket är vanligt för en recension på P1.

UPPGIFT TILL DAGENS SEMINARIUM:

- a. Läs och förbered en presentation på exakt 7 minuter av den extra bok du valde på seminarium 2.
- b. Lyssna på eller läs andra recensioner och bokpresentationer och fundera över vad som gör dem bra.
- c. Skicka in 3 tips och 3 varningar när det gäller recensioner och bokpresentationer.

SÄND DINA FRÅGOR OCH DITT CITAT (MAX 3.000 TKN) TILL ELISABETH PER MAIL SENAST 24 TIMMAR FÖRE SEMINARIET.

6. Redovisningsseminarium.

Torsdag 24 oktober 2018 kl. 13–17 i sal 328. Obs! Ev. längre tid – om vi behöver den.

Under detta seminarium ska var och en presentera sin *portföljredovisning*. Innehållet i portföljen ska visa att du uppnått kursens mål. Omfånget är begränsat till ca 10 sidor (max 20.000 tkn inkl. mellanslag) och portföljen ska rymma en egen studie över ett relevant ämne och material valt i samråd med examinator.

Studien kan bygga på klassiska idéhistoriska texter, men också på skönlitteratur, debatter i tidningar eller tidskrifter, filmer eller konstverk. I övrigt kan portföljen rymma egna recensioner, reflektioner eller kommentarer. En viktig del av uppgiften består i det personliga valet av innehåll i portföljen.

Portföljen och studien ska *presenteras muntligt* på seminariet (max 10 minuter + 5 minuters diskussion), samt inlämnas i skriftligt form. (Förutsätt inte att det finns datorer eller annan teknisk utrustning.)

Tips! Studera de förväntade studieresultaten som finns återgivna på sid 4, efter litteraturlistan.

SÄND DIN PORTFÖLJ PÅ MAX 20.000 TKN) TILL ELISABETH PER MAIL SENAST 48 TIMMAR FÖRE SEMINARIET.

KURSLITTERATUR

Gemensam litteratur

Lena Gemzöe, *Feminism*, Bilda förlag, Stockholm 2002.

Nina Lykke, "Intersektionalitet – ett användbart begrepp för genusforskningen", i KVT nr 1, 2003, s. 47–56.

Genus i historisk forskning, red. Christina Ericsson, Lund 1993.

Kvinnopolitiska nyckeltexter, red. Johanna Essevelt och Lisbeth Larsson, 2:a uppl., Lund 2017 (1996).

John Stuart Mill, *Förtrycket av kvinnorna*, Nya Doxa, Nora, 1995. (valfri utgåva, orig. 1869)

Chandra Talpade Mohanty, *Feminism utan gränser*, Tankekraft, Hägersten 2007.

Från Sapfo till cyborg. Idéer om kön och sexualitet i historien, red. Lena Lennerhed, Gidlunds förlag 2006.

Mary Wollstonecraft, *Till försvar för kvinnans rättigheter*, Ordfront, Stockholm, 1997 (valfri utgåva, orig. 1792) Övers. Ingrid Ingemark.

Skönlitteratur (välj minst två eller kom med ett eget förslag)

Charlotte Perkins Gilman, *Den gula tapeten*, Örebro 1982. (valfri utgåva, orig. 1892) *eller*

Fredrika Bremer, *Hertha* eller *En själs historia*, Göteborg 1986. (valfri utgåva, orig. 1856)

Christine de Pisan, *Kvinnostaden*, Ersatz, Stockholm, 2012. Övers. Jens Nordenhök.

(valfri utgåva, orig. 1405)

eller Virginia Woolf, *Ett eget rum*, Lund 2012. (valfri utgåva, orig. 1929)

Litteratur med speciell inriktning

Utöver den gemensamma litteraturen ska de studerande i samråd med lärare göra ett aktivt val av en extra bok till personlig fördjupning.

Litteraturtips med inriktning på feminism och kvinnor i historien:

Margaret Alic, *Arvet efter Hypatia. Historien om kvinnliga forskare från Antiken till det sena artonhundratalet*, översättning av Annika Gegenheimer; [förord av Katarina Mazetti], Stockholm : Alfabeta/Anamma, 2002 (eller annan upplaga)

Anteckningar om svenska qvinnor, utg. av W. Stålberg och P.G. Berg, Stockholm, 1866

Henric Bagerius, *Korsettkriget: Modeslaveri och kvinnokamp vid förra sekelskiftet*, Första utgåvan, Natur & kultur, [Stockholm], 2019

Giovanni Boccaccio, *On famous women*, 2003 (eller annan upplaga av *De mulieribus claris*)

Nina Burton, *Den nya kvinnostaden. Pionjärer och glömda kvinnor under tvåtusen år* (2005)

Barbara Caine, *English feminism, 1780-1980*, Oxford University Press, Oxford, 1997

Arianne Chernock, *The right to rule and the rights of women: Queen Victoria and the women's movement*, Cambridge University Press, Cambridge, 2019

Dijkstra Sandra, *Flora Tristan: Feminism in the Age of George Sand [Elektronisk resurs]*, Verso Books, 2019 (Kolla först.)

Kvinnliga filosofer från medeltid till upplysning, Anna-Karin Malmström-Ehrling, Stockholm 2003

Kvinnliga författare. Kvinnornas litteraturhistoria från antiken till våra dagar, red. Susanna Roxman, Stockholm, AWE/Geber, 1983.

Kvinnors idéer, red. Hanna Östholm, 2006.

Lewenhaupt, Eugène, *Berömda uppländska män och kvinnor*, 1907

Siobhán Mcllvaney, *Figurations of the feminine in the early French Women's Press, 1758-1848*, Liverpool University Press, Liverpool, 2019

Brigitte Mral, *Talande kvinnor. Kvinnliga retoriker från Aspasia till Ellen Key* (1999)

Hedvig Charlotta Nordenflycht, "Fruentimrets försvar gentemot J. J. Rousseau, medborgare i Genève"

Christine de Pisan, *Le livre de la cité des dames* (1405), (eng. *The Book of the City of Ladies*) (valfri utgåva)

Otto August Gottlieb Wirde, *Berömda män och kvinnor. Lifslinjer*. Akademisk

afhandling framställd till offentlig granskning å lärosalen nr 24, Öfre Gästis, den 24 maj 1907.kl. 9 e.m., Uppsala, 1907

– eller annan relevant text vald i samråd med examinator.

Litteraturtips med inriktning på klassiska verk och enskilda författare:

1700-tal

Hedvig Charlotta Nordenflycht, "Fruentimrets försvar gentemot J. J. Rousseau, medborgare i Genève" 1761

Marie Gouze, Deklaration av kvinnans och medborgarinnans rättigheter 1793

Thomas Thorild, *Om kvinnökönets naturliga höghet*, 1793

Lena Halldenius, *Mary Wollstonecraft, feminismen och frihetens förutsättningar*, Thales 2016.

1800-tal

Fredrika Bremer, *Hertha eller En själs historia*, Göteborg 1986. (valfri utgåva, orig. 1856)

August Bebel, *Kvinnan och socialismen*

Ellen Key, *Missbrukad kvinnokraft*

Alexandra Kollontaj, *Arbetsbiens kärlek*

1900-tal

Simone de Beauvoir, *Det andra könet*

Mary Daly, *Beyond God the Father. Towards a Philosophy of Women's Liberation*, 1973

– eller annan relevant text vald i samråd med examinator.

Litteraturtips med inriktning på nutidens bild av feminism och feminismens historia

Cinzia Arruzza, Tithi Bhattacharya & Nancy Fraser, *Feminism for the 99 percent: A manifesto*, Verso, London, 2019 (Läs även den grafiska framställningen av feminism i Cathia Jenainati & Judy Groves, *Introducing feminism*, [New ed.], Icon Books, London, 2010.)

Mary Evans (red.), *Feminism: Critical concepts in literary and cultural studies. Vol. 2, Feminism and modernity*, Routledge, London, 2001

Mary Evans (red.), *Feminism: critical concepts in literary and cultural studies. Vol. 3, Feminist responses to industrial society*, Routledge, London, 2001

Mary Evans (red.), *Feminism: Critical concepts in literary and cultural studies. Vol. 4, Feminism and the politics of difference*, Routledge, London, 2001

Jane Freedman, *Feminism: en introduktion*, 1. uppl., Liber, Malmö, 2003

Duchess Harris, *Black feminist politics from Kennedy to Trump*, Palgrave Macmillan, [Cham, Switzerland], 2019

Cathia Jenainati & Judy Groves, *Introducing feminism*, [New ed.], Icon Books, London, 2010 (Detta är en grafisk framställning, läs även någon annan och mer fyllig historik.)

Celia Marshik & Allison Pease, *Modernism, sex, and gender*, Bloomsbury Academic, London, 2019

Linda J. Nicholson (red.), *Feminism/postmodernism*, Routledge, New York, 1990

Andrea Press & Tasha Oren, *The Routledge Handbook of Contemporary Feminism [Elektronisk resurs]*, Routledge, 2019

Litteraturtips med inriktning på avhandlingar och akademiska studier:

Ronny Ambjörnsson, *Samhällsmodern. Ellen Keys kvinnouppfattning till och med 1896* (1974) Diss.

Judith Butler, *Könet brinner!*, texter i urval av Tiina Rosenberg, Natur och kultur, 2005

Nathalie Zemon Davies, *I marginalen. Tre yrkeskvinnors uppbrott på 1600-talet*, 1998

Rudolf Dekker och Lotte van de Pol, *Kvinnor i manskläder. En avvikande tradition. Europa 1500–1800* (1995)

Asta Ekenvall, *Manlig och kvinnligt. Idéhistoriska studier*, 1968
Lena Eskilsson, *Drömmen om kamratsamhället. Kvinnliga medborgarskolan på Fogelstad*, 1991
Mary Evans (red.), *Feminism: critical concepts in literary and cultural studies. Vol. 1 Feminism and the Enlightenment*, Routledge, London, 2001
Evelyn Fox Keller, *Making sense of life: explaining biological development with models, metaphors and machines*. Harvard University Press, 2003.
Evelyn Fox Keller, *The century of the gene*, Harvard Univ. Press, 2000
Evelyn Fox Keller & Helen E. Longino, (red.), *Feminism and science*, Oxford University Press, Oxford, 1996
Sandra Harding, *Science and social inequality: feminist and postcolonial issues*, University of Illinois Press, 2006
Sandra Harding ed., *The feminist standpoint theory reader: intellectual and political controversies*, 2004
Yvonne Hirdman, *Genus. Om det stabila föränderliga former*, Liber 2003
Thomas Laqueur, *Om könen uppkomst. Hur kroppen blev kvinnlig och manlig*, 1999
Eva Lundgren Gothlin, *Kön och Existens*, 1991
Ulla Manns, *Upp systrar, väpnar er! Kön och politik i svensk 1800-talsfeminism*, Atlas Akademi 2005.
Carolyn Merchant, *Naturens död. Kvinnan, ekologin och den vetenskapliga revolutionen*, 1994
Sylvia Määtä, *Kön och revolution. Charlotte Perkins Gilmans feministiska utopier 1911–1916*, 1997
Joan Wallach Scott, (red.), *Feminism and history*, Oxford Univ. Press, Oxford, 1996
Marilyn Yalom, *Bröstens historia*, 1999.
– eller annan relevant text vald i samråd med examinator

Förväntade studieresultat

Efter genomgången kurs skall studenten kunna

- diskutera och analysera feministiska texter och teorier
- sätta in feministiska texter och teorier i ett historiskt sammanhang
- kritiskt förhålla sig till historiens och samtidens uppfattning av feministiska klassiker
- relatera sin kunskap om feministiska klassiker till universitetsundervisning och presentation i media
- författa en mindre studie utifrån en relevant frågeställning
- sammanställa en examinerande portfölj

em 2019-08-27